

Matouš 27,27–34

Vladařovi vojáci dovedli Ježíše do místodržitelství a svolali na něj celou setninu. Svlékli ho a oblékli mu nachový plášť, upletli korunu z trní a posadili mu ji na hlavu, do pravé ruky mu dali hůl, klekali před ním a posmívali se mu: "Bud' zdráv, židovský králi!" Plivali na něj, brali tu hůl a bili ho po hlavě. Když se mu dost naposmívali, svlékli mu plášť a oblékli ho zase do jeho šatů. A odvedli ho k ukřižování.

Cestou potkali jednoho člověka z Kyrény, jménem Šimona; toho přinutili, aby nesl jeho kříž. Když přišli na místo zvané Golgota, to znamená 'Lebka', dali mu napít vína smíchaného se žlučí; ale když je okusil, nechtěl pít.

Bud' pozdraven, králi Židů!

Na Květnou neděli vítáme Krista jako přicházejícího krále Božího království. Takhle se hlasitě ozývat v tomto světě a uprostřed ostatních Ježíše vítat, to je jeden z důvodů, proč pro sebe i ostatní poslouchat příběh evangelia a proč mají být slyšet naše písně. Teď jsme slyšeli „antipříběh“. Vítání Krále židů naruby. *Bud' pozdraven, králi Židů!*, řehťá se žoldácká sebranka při divadle, jež jim bývalo při takových příležitostech dopřáno. Hele, prý osvoboditel! Králi! Tak mu dopřejem, ať si na chvíli své královské role užije. A přehodí mu šarlatový důstojnický plášť, do ruky jako žezlo vsadí křehoučké třtinové stéblo a na hlavu jako parodii nasadí věnec z trní. *Bud' zdráv, králi všech šašků*, klanějí se mu. A všem ostatním (včetně nás) tak dávají najevo: My jsme ti, kdo určují, kdo a co tady bude kralovat!

Evangelium ovšem i tuhle scénu líčí s vírou, že i když to ti pohani překroutili do arogantní parodie, přece vyslovují pravdu. Ta pravda zní: tohle JE Král Židů. Mesiáš. Požehnaný Hospodinův vysvoboditel. Není to sice vyznání velebně barokního provedení, ta pravda je skrytá v posměvačném šklebu, v hrubých vtipech vojenských mazáků, v kruté parodii na vítání mesiáše. Ale je to tak.

Kde je ten narozený Král Židů?, ptali se mudrci a králové, když se vydali na pouť za jeho hvězdou. Kde je, ten mesiáš, který rozvazuje pouta otroctví i vin, láme okovy beznaděje i lidského tyranství? Kde je, ten, který představuje naději pro vyvolený lid, i pro kohokoli, kdo přijde zdaleka? Kde je? Teď je tady. Obklopen pohany, kteří mu dávají sežrat svou nadřazenost, své mazáctví, prostě jakéhokoli soucitu.

Nebude ono to nakonec tím, že tenhle král je – žid?

Neozývá se tu zvlčilé pohanské protizidovství, jež mnohdy a mnohde přetrvává i v nás křesťanech? Ta scéna připomíná povídku Jiřího Langra o tom, jak se opilí křesťanští mužici baví tím, že opakovaně nutí bičem k tanci žida – putujícího rabína, který zrovna přespává na peci u nich v hospodě. Tak si ti

negramotové dokazují svou náboženskou nadřazenost. Právě Římané se cítili jako nositelé sebevědomé civilizační nadřazenosti – kdežto židé pro ně byli pohrdaní barbaři. Jenže, kdo se tu chová jako barbar...?

Mimochodem tu tak slyšíme připomínku: Křesťané nejsou v tomhle světě k tomu, aby s kdovíjakým obdivem pohlíželi na výdobytky civilizace, ale spíš si všímali, na koho si momentálně mocní tohoto světa neprávem došlápnu, kde jdou přes mrtvolky. Jsme tu, abychom slyšeli pláč bitých... neprávem ponižených a umlčených. Vlastně, není jakékoli ponižení – zejména z pozice síly a nadřazenosti – signálem, že sklouzáváme z lidství do barbarství? Vůbec přitom ponižovanému nemusíme nasazovat trnovou korunu... Stačí pohrdavě nenávislné komentáře, jaké občas zaznějí od Okamury a jemu podobných. Vyznávat kredo, že tento Ježíše je náš mesiášský král, znamená vyvarovat se jakéhokoli projevu, podobného těm, jež tomuto mesiáši pomáhaly na kříž. A někdy ho velice hlasitě odmítnout.

Ano, Ježíš je král, před nímž se můžeš sklonit – a jemu odevzdat naprosto bez donucení, dobrovolně. Třtinu nalomenou nedolomí, nezhasí knot doutnající. Ale právě proto jako jeho učedník nemusíš ba nesmíš být přesvědčen o své pravdě tímhle hnusně mazáckým, nadřazeným způsobem, který do extrémní podoby dotáhla popravčí rota, nebo ti ožralí mužici z Langrovy povídky. Pozor tedy – když se před ním skláníme (a myslíme to třeba i upřímně), aby to od nás jako učedníků či církve nakonec také nedopadlo jako parodie...

Parodie na to, s čím Kristus sám do našeho světa přichází a co uprostřed nás dává a co od nás očekává. K nám totiž ten příběh chce promlouvat. Ani tak proto, abychom se nad Ježíšovým údělem dojímati, spíš abychom si uvědomili, kudy ještě pořád vede cesta následování.

Možná i proto se během pokračování objeví Šimon Kyrénský. Náhodný pocestný, jehož vojáci cestou na popraviště zrekvírovali, aby nesl Ježíšův kříž. Správně by tu měl být jiný Šimon – ten který slavně vyznal „Ty jsi Kristus, Syn Boha živého“ a který spolu s učedníky i zástupy slyšel „vezmi svůj kříž a následuj mne“ – Petr. Teď místo něj bere na sebe tíživé břevno Ježíšova pohanění tenhle Šimon a donese až na Golgotu.

My dnes máme se Šimonem a Ježíšem dojít také na Golgotu. Sledovat cestu trpícího služebníka, který sám zůstal němý a ústa neotevřel. Když tam dojdeme, ať už jako ti, kteří nesou kus cesty kříž Ježíšova pohanění a ponižení, a nebo jako ti, kdo se prostě přidali cestou, máme uslyšet ještě něco: Jeho odpověď těm, kdo s ním v tichém průvodu došli až sem. Sedm slov z kříže. Sedm slov, jimiž evangelia vyjadřují, kým pro nás ten král je – a co nám dává.

Amen.

Nešpory – 25. 3. 18 Salvátor

In: Vyrostl před ním jako proutek, jak oddenek z vyprahlé země, neměl vzhled ani důstojnost. Viděli jsme ho, ale byl tak nevzhledný, že jsme po něm nedychtili. Jako beránek vedený na porážku, jako ovce před střihači zůstal němý, ústa neotevřel. (Iz 53,2.7)

Píseň 327,1-3 Náš pastýř, věrný Boží Syn

Modlitba

Jsme tu, náš Pane, abychom si připomněli tvou věrnost. Příběh tvého Ježíše, evangelium o tvém zájmu o nás. Co by byla samotná církev bez tebe? Vždycky o nás půjde vyprávět, v čem jsme selhali, kdy jsme se neznali k Ježíšově cestě, kdy jsme zapřeli tvou lásku, kdy jsme svou lhostejností či tvrdostí vystavili mizerné vysvědčení tvému dílu. - Prosíme tedy, připomeň, že ty se nerozhoduješ podle kvality svých vyznavačů, ale podle svých slibů, podle perspektivy, kterou otevřelo evangelium o tvém království. Tuto tvoji věrnost se chceme zpřítomnit, z ní čerpat, jí se nechat vzpružit a inspirovat. Daruj nám to, jako ten, který díla rukou svých neopouští. Amen

Čtení z evangelia: Matouš 27,27–34

Pěvecký sbor: Adam Michna: Kyrie, Credo, Agnus Dei

Slovo: Zůstal němý, ústa neotevřel

Pěvecký sbor: H. Schütz: 7 slov z kříže

Modlitba Páně

Požehnání

Hle, já jsem s vámi, po všechny dny až do skonání tohoto věku! Amen

Společná píseň 324,1-4 Pane, ty jsi hoden chvály